

2005 - 4 - Desember

Takk til referansegruppene

Fra nyttår legges BIBSYS referansegrupper ned. Dermed er en institusjon i BIBSYS opphørt. Jeg er usikker på hvor lenge ordningen med referansegrupper har eksistert, men det må i alle fall strekke seg tilbake til 1982. Rundt den tiden fikk jeg som ganske fersk i BIBSYS ansvaret for referansegruppen for katalog. Medlemmene hadde også da betydelig kompetanse innen sitt fagområde og meget bestemte oppfatninger om hvordan ting skulle være. Det er ikke for mye sagt at jeg oppfattet møtene som en ilddåp. Siden har jeg sagt at med den erfaringen i bakhånd, så går andre møter greit! Medlemmene i gruppen da og senere ble gode kolleger og gav meg mulighet til mye læring. Etter hvert ble da også katalog det nærmeste jeg er kommet på spesialisering innen bibliotekfaget, noe jeg fremdeles har nytte av.

Referansegruppene generelt har gitt BIBSYS muligheten til å dra veksler på den store kompetansen som bibliotekene har. Det har også vært et sted hvor yngre, lovende, fagpersoner kunne ha et miljø å arbeide i og utvikle seg videre. Sammensatt med personer fra ulike bibliotek har det også vært et sted for nettverksbygging mellom bibliotekene. Referansegruppenes møter under BIBSYS brukermøter har gjort det mulig for deltakerne å ha kontakt med de andre gruppene og med andre deltakere på møtene.

Jeg vil benytte anledningen til å takke alle de som opp igjennom årene har deltatt i referansegruppearbeidet for all innsats til glede for BIBSYS, både for oss sentralt, for alle BIBSYS bibliotekene og for det kollegiale nettverket. Dette har vært av stor betydning.

BIBSYS-samarbeidet som nettverk er fremdeles en viktig verdi for oss og vi skal sørge for å videreføre dette. Når referansegruppene nå blir lagt ned, må vi finne andre former å videreføre dette arbeidet på. På det siste rådsmøtet i Bodø i mai i år ble kommunikasjonsformene mellom BIBSYS og bibliotekene drøftet (se saksfremlegg

http://www.bibsys.no/dokumenter/styreraad/rs2005_03.pdf). I begynnelsen av neste år vil vi mer konkret følge opp de tanker som ble presentert da, bl.a. ved å oppnevne et Bibliografisk utvalg. Jeg ser frem til å få nye ordninger som kan videreføre den tette kontakten mellom BIBSYS og bibliotekene.

Nå nærmer det seg jul! På skrivebordet mitt brenner adventslyset og det står en vakker julestjerne der. Fra gangen hører jeg feststemte samtaler, BIBSYS meget tradisjonelle Kalkunmiddag starter straks.

Jeg ønsker hver enkelt av dere en riktig god jul og et fredelig nytt år!

Roy Gundersen

BIBSYS-nytt er et informasjonsblad for brukere av BIBSYS' produkter og tjenester, og utgis fire ganger i året.

Trykt opplag: ca. 1500.

Utgiver: BIBSYS, Roy Gundersen (direktør)

Ansvarlig redaktør: Hege Johannesen

Redaktør: Vera Tagseth

Innhold

<i>Takk til referansegruppene</i>	1
<i>Systemoppdateringer</i>	4
<i>FRBR i bibliotekataloger</i>	5
<i>Modernisering av BIBSYS produkter</i>	6
<i>BIBSYS Nettportal</i>	7
<i>LISA - Lisensadministrasjon</i>	8
<i>PEPIA-konsortiet er stiftet</i>	9
<i>Ny versjon av BIBSYS ForskDok lansert</i>	11
<i>Litt statistikk fra BIBSYS Meldingssystem</i>	12
<i>Lånekortet – status etter to måneders drift</i>	13
<i>Nytt(ig) fra BIBSYS Brukerstøtte</i>	14
<i>Påmelding til Det 70. norske bibliotekmøte</i>	15
<i>Spørreundersøkelse for BIBSYS Emneportal</i>	15
<i>Sluttrapporter fra prosjekter</i>	15
<i>BIBSYS på vidda</i>	16
<i>BIBSYS egen lille prins</i>	18

Systemoppdateringer

Siste halvår har det vært tre systemoppdateringer: 12.9.05, 14.11.05 og 1.12.05. Innholdet i disse finnes på:

<http://www.bibsys.no/bibfaglig/systoppd.php>.

En viktig nyhet er ny versjon av ForskDok Registrering med nytt og moderne grensesnitt. Alle brukere har nå tilgang til ITARs autoritetsregistre for publiseringskanaler.

Neste systemoppdatering er planlagt til 12.2.06.

Denne vil bla. omfatte:

- BIBSYS Lisa, et produkt for lisensadministrasjon, er en videreutvikling av BIBSYS eAdmin
- BIBSYS Ask versjon 1.3. Denne vil omfatte heftelister, eksportfunksjon og raskere visning av postene.
- På oppdrag fra Prosjekt Trondheimsbilder vil vi lage en oppdatering til Trondheimsbilder¹ som gjør det mulig å bla i lister med søketermer.
- Dokumentlevering: For samiskspråklige bibliotek vil det bli laget purrebrev og hentebeskjed med både samisk og norsk tekst.
- Emneportalen vil komme med en oppgradering med bedre brukergrensesnitt ("rammeløst") og

mulighet for å søke i innholdet i ressursene.

Jan Erik Kofoed

¹ Se <http://trondheimsbilder.no/>

FRBR i bibliotekataloger

FRBR-rapporten som ble publisert av IFLA i 1998 har fått stor oppmerksomhet både innenfor og utenfor bibliotekfaglige miljøer og er av mange ansett som et viktig grunnlag for å forme fremtidens biblioteksystem. FRBR står for "*Functional Requirements for Bibliographic Records*" og rapporten definerer et sett med funksjonelle krav til bibliografiske data og spesifiserer en begrepsmodell av den verdenen som bibliografiske data beskriver.

I BIBSYS-prosjektet "*FRBR i bibliotekataloger*" har vi sett på hvordan FRBR-modellen kan anvendes på Bibliotekbasen. De overordnede målsettingene for prosjektet har vært å få mer kunnskap om hva det vil si å implementere FRBR-modellen i en bibliotekatalog. Det vi konkret har gjort i dette prosjektet er å definere et XML-basert format for FRBR og vi har utviklet mappingregler og et system for konvertering fra BIBSYS-MARC til FRBR. Postene i Bibliotekbasen er konvertert og lagret i en egen testdatabase som vi har utviklet et prototyp søkegrensesnitt for. Til sammen har dette gitt oss gode muligheter til å utforske mulighetene som ligger i FRBR-modellen og identifisere utfordringene en vil støte på ved hvis en skal implementere FRBR og konvertere eksisterende MARC-poster til FRBR, eller ta i bruk FRBR på andre

måter.

Erfaringene fra prosjektet er at en konvertering fra MARC til FRBR krever et komplekst sett av regler og betingelser. Det konverteringssystemet og de reglene og betingelsene vi har utviklet er et godt grunnlag for å jobbe videre mot en optimal løsning. Systemet kan også ha verdi for andre som ønsker å jobbe med denne problematikken.

Generelt vil kvaliteten av en konvertering være avhengig av datakvaliteten i MARC-postene. Syntaktiske eller strukturelle avvik skaper ofte ekstra entiteter som i et FRBR-grensesnitt oppfattes som støy, selv om disse er av underordnet betydning i dagens katalog. En viktig oppgave å jobbe videre med er å undersøke og teste ut metoder for å bedre datagrunnlaget på områder som kan forbedre kvaliteten på konverteringen. Eksempelvis er det mye informasjon i Bibliotekbasen som det er vanskelig å utnytte fordi dataene er for lite meningsbærende. Biinførsler i BIBSYS-MARC er et godt eksempel fordi det her finnes svært mange entiteter (og relasjoner) som vi ikke klarer å identifisere f.eks. analytiske innførsler og medforfattere.

Søkegrensesnittet vi har utviklet er primært ment som et verktøy for å eksperimentere med FRBR. Det vi ser så langt er at FRBR-modellen muliggjør andre typer søke- og navigasjonsgrensesnitt enn det vi tradisjonelt er vant til for bibliotekataloger. Samtidig er det en utfordring å kunne presentere entitetene og relasjonene på en måte som er både

intuitiv og effektiv for brukeren og som fungerer for de fleste type innhold og ikke bare er egnet til de mer intrikate eksemplene. Databasen vi har laget er et godt utgangspunkt for å jobbe videre med søke- og navigasjonsgrensesnitt for bibliotekataloger som er basert på FRBR, og her er det mulighet for mange spennende prosjekter.

Prosjektet har vært finansiert med midler fra ABM-utvikling og er gjennomført som et samarbeidsprosjekt. De som har deltatt i prosjektgruppen er Trond Aalberg (IDI, NTNU) som har vært prosjektleder, Ole Husby (BIBSYS), Frank Berg Haugen (Nasjonalbiblioteket) og Christian-Emil Ore (Museumsprosjektet). Vi har også fått hjelp fra OCLC ved at de genererte verksett-nøkler for oss. En prosjektrapport er under utarbeiding og vil bli lagt ut på BIBSYS nettsted. Prosjektet vil bli presentert på Det 70. norske bibliotekmøtet i Trondheim i mars.

Trond Aalberg

Modernisering av BIBSYS produkter

Forprosjektet Modernisering av BIBSYS produkter har i høst jobbet med å utarbeide overordnede system- og funksjonelle kravspesifikasjoner og å kartlegge andre relevante biblioteksystem. I tillegg vil en rekke andre prosjekter levere kravspesifikasjoner til prosjektet: BIBSYS ASK v. 2, ForskDok, Import/Eksport, Automatisering av fjernlånsbestillinger.

En arbeidsgruppe bestående av seks personer fra BIBSYS-bibliotekene har gjennomført arbeidsmøter og kommet med viktige innspill til prosjektet.

Arbeidsgruppen har bestått av:

- Kirsten Kårdal, HIB
- Leif Magne Iversland, UBB
- Knut Hegna, UBO
- Kari Berg, UBIT
- Terje Engdahl, HIO
- Marit Strandås, HBO

I første omgang har det vært viktig å sette rammer for det nye systemet og hvilke overordnede krav man stiller til moderne bibliotekstjenester. Det er viktig at moderne bibliotekstjenester integreres med nærliggende systemer, som for eksempel e-læresystem og e-publiseringsystem.

Forprosjektet skal skaffe grunnlag for å foreta beslutninger om hvordan BIBSYS produktene skal moderniseres og utvikles videre. Kravspesifikasjonene skal både kunne brukes som grunnlag for en

anbudsprosess for anskaffelse av kommersielle produkter og som grunnlag for egenutvikling.

Forprosjektet skal resultere i en rapport med anbefalt løsningsmodell, kostnader og kravspesifikasjoner innen 1. mai 2006.

Mona-Lise Pedersen

BIBSYS Nettportal

Etter en offentlig åpen anbudskonkurranse valgte BIBSYS OCLC PICA (www.oclc-pica.nl) som leverandør av løsning til BIBSYS Nettportal. OCLC PICA burde være godt kjent innen bibliotekmiljøene. De er leverandør av en rekke produkter og tjenester og BIBSYS har over lengre tid vært en kunde hos dem. OCLC PICA skal levere to produkter som skal benyttes for å etablere BIBSYS Nettportal:

- SISIS-Elektra skal brukes som søkeportal. SISIS er et tysk firma som har et partnerskap med OCLC PICA. SISIS-Elektra brukes bl.a. av en rekke store tyske bibliotekksortier.
- TDNet skal brukes som lenkeportal. TDNet leveres av et israelsk firma som OCLC PICA nylig har inngått en samarbeidsavtale med. TDNet brukes bl.a. av DEF i Danmark og University of Oxford.

BIBSYS vil tilby to tjenester. En vil være BIBSYS Nettportal for fellessøk mot en rekke databaser med lenking til fulltekst der dette er tilgjengelig. Den andre tjenesten vil være TDNet sin tidsskrifttjeneste der brukeren kan søke i tidsskrifter, få oversikt over tidsskriftene for sitt bibliotek, benytte varslings-tjeneste og se innholdsoversikter.

BIBSYS er i disse dager i kontraktsforhandlinger med OCLC PICA. Hvis alt går som det skal, vil kontrakt bli

undertegnet før nyttår.

Det er opprettet et nytt konsortium av institusjoner, BIBSYS Portalkonsortium, som skal samarbeide om denne tjenesten. I dag har BIBSYS inngått avtale med 36 bibliotek, herav de fleste høgskolebibliotekene. For disse bibliotekene er det opprettet en egen nettside med fylldig informasjon om produktene og tjenesten:

<http://nettportal.bibsys.no>.

Generell informasjon om konsortiet finnes her:

<http://www.bibsys.no/nettportal/>.

BIBSYS Nettportal vil i sin helhet bli finansiert av de institusjonene som deltar i konsortiet. Installasjon og utvikling av tjenesten vil starte i begynnelsen av januar og vi tar sikte på å ha tjenesten i produksjon fra september 2006.

Det vil bli mulighet for alle BIBSYS institusjonene å slutte seg til konsortiet på et seinere tidspunkt. Ta kontakt med oss hvis dette kan være aktuelt.

Rune Brandshaug

LISA -

Lisensadministrasjon

BIBSYS har i samarbeid med ABM-utvikling laga ein utvida versjon av eAdmin. Prosjektet Lisensadministrasjon av fellesavtaler hadde oppstart i mars og er no i avslutningsfasen. Produktet er ferdig utvikla og vil bli igangsatt så snart vi har fått konvertert data fra eAdmin og verifisert at resten av BIBSYS Biblioteksystem er klar for sin siste tilvekst.

Grunnfunksjonaliteten er den samme som i eAdmin, endringane kan kort oppsummerast som plass til å registrere meir informasjon rundt lisenavtalar. Dei to viktigaste tilleggga er at det er mogleg å registrere (og vedlikehalde) opplysningar om kontaktpersonar, leverandørar og bibliotek. Det er også utført ein konkretisering av strukturen som lisensavtalar kan ha. Hovedskiljet fra eAdmin er at alle som deltar i ein avtale vil ha tilgang til alle pakkar som den avtalen inneheld. Det er innført strengare krav til å registrer gyldighetsperiode for informasjonen, gjennom start- og slutt datoar. Alle lisensar er knytt til ein tidsperiode med ein bestemt kostnad, dermed må også deltaking i ein avtale være knytt til tidsperiode.

Lisa har også fått seg ein følgesvenn, Lars (LisensAdministrasjon Rapport Servlet). Lars er ein integrert tjeneste i Lisa som gir tilgang til 8 forhandsdefinerte rapportar tilgjengeleg

på HTML- og PDF format. Rapportgrunnlaget fra databasen, blir oppdatert ved behov. I starten vil vi prøve med 2-4 oppdateringar om dagen. Lars er laget sjølvstendig for at ein enkelt skal kunne utvide antallet rapportar og/eller oppdateringsfrekvensen på rapportgrunnlaget uavhengig av Lisa.

Mykje av arbeidet med denne oppgraderinga har vore å forenkle vidare utvikling av Lisa, av Import- og Eksport rutiner og av BIBSYS Biblioteksystem generelt. Hovedgrunnen til desse endringane er at ABM-utvikling ynskjar å bruke produktet også for andre enn BIBSYS bibliotek, noko som krevde større endringar i produktets interne struktur og logikk.

Produktets navn, Lisa, er ein forenkling av Lisensadministrasjon.

Jan Erik Garshol

PEPIA-konsortiet er stiftet

12. desember 2005 skjedde en viktig begivenhet ute på Gardermoen. En ny sammenslutning (konsortium) blant BIBSYS-medlemmene ble stiftet, denne gangen med formål i fellesskap å utvikle et felles system for elektronisk publisering.

PEPIA står for Prosjekt for elektronisk publisering og institusjonelle arkiv. Vi skrev om saken i BIBSYS-nytt nr 2 2005. Sju måneder tidligere møttes en mindre gruppe blant høgskolene og BIBSYS og kom fram til denne rammen for en felles løsning for elektronisk publisering:

1. Bygge på et eksisterende system (ikke egenutvikling).
2. Tilpasse med:
 - Kommunikasjon med Bibliotekbasen, Forskdok, FRIDA, Nettportalen, NORA o.a.
 - Støtte for URN og NBs URN-tjeneste.
 - Støtte Open Access.
 - Utvide med tjenester basert på OAI-PMH.
 - Adgangskontroll basert på FEIDE.
 - Standardisert metadataformat:
 - Dublin Core, MARC21, MODS eller annet.
 - Støtte for strukturerte dokumenter:

- TEI, DOCBOOK mfl.
- Forfatter-støtte.
- Pliktavlevering av aktuelt materiale.
- System og prosedyrer for langtidslagring.
- Omfatte alle aktuelle digitale medietyper: Tekst, lyd, bilde og video.

Alle BIBSYS-bibliotekene har i løpet av høsten fått tilbud om å bli med i konsortiet. Omlag tjue institusjoner har takket ja til å delta.

BIBSYS vil gjennomføre prosjektet i løpet av 2006. Konsortie-deltakerne er sikret god innflytelse og kontroll gjennom deltakelse både i selve prosjektgruppa, i referansegruppa og i styringsgruppa. Kvalitetssikring skjer ved at prosjektet har sin egen PKP (Prosjektkvalitetsplan²). Kostnadene med prosjektet deles mellom deltakerne basert på BIBSYS fordelingsnøkkel.

I prosjektmandatet er nytteverdien beskrevet:

- Mer effektiv og økonomisk publisering ved bruk av felles system.
- Enklere gjenfinning og formidling.
- Bedre kvalitet i utgivelsene gjennom felles malbruk og regelverk.
- Bedre samarbeid gjennom felles metadata-standard.
- Synliggjøring av institusjonenes forskningsresultater.

² BIBSYS har fått utviklet denne av konsultentselskapet Cap Gemini, jfr. BIBSYS-nytt nr 1-2005

PEPIA passer for alle institusjoner som ønsker at produserte dokumenter skal tas vare på i et institusjonelt arkiv. Det er mulig for etternølere å slutte seg til prosjektet. Dette vil også være tilfelle etter at systemet har kommet i drift. Det vil da bli beregnet en startavgift for å dekke en andel av utviklingskostnadene.

PEPIA bygger på de beste tradisjonene i BIBSYS-samarbeidet med tett samarbeid mellom institusjonene som deltar, med både økonomiske og faglige gevinster.

Jan Erik Kofoed

Ny versjon av BIBSYS ForskDok lansert

BIBSYS lanserte den 1. desember en ny versjon av registreringsystemet i BIBSYS ForskDok. Innføringen av ITAR-systemet gjorde det nødvendig å gjøre tilpasninger i BIBSYS ForskDok, og vi har samtidig gitt denne en oppgradering. ITAR-systemet er det nasjonale systemet for å bedre kvaliteten i DBH-rapporteringa. Mer informasjon om ITAR finnes i hjelpesystemet i BIBSYS ForskDok samt i den utskriftsvennlige dokumentasjonen på (<http://forskdok.bibsys.no/>). Vi har bygd på grunnlaget fra BIBSYS Ask, og nye BIBSYS ForskDok har blitt et moderne produkt basert på moderne teknologi som lettere gjør oss i stand til å imøtekomme brukernes ønsker.

En av de viktigste punktene i utviklingen har vært å gjøre BIBSYS ForskDok lett å bruke. Vi har jobbet med å finne løsninger som gjør det enklere for forskere, men også andre, å registrere sine publikasjoner:

- Registreringsskjemaene er oversiktlige og inneholder kun aktuelle felter avhengig av valgt publikasjonsform.
- Siste åpne registrering vil være tilgjengelig i registreringsskjermene selv om du går over i andre funksjoner.

- Registrene over vitenskapelige publiseringskanaler fra ITAR er integrert slik at forskere kan hente fram data i stedet for å skrive inn alt selv. Dette gjør ikke bare registreringen lettere, men sikrer også høyere datakvalitet.

Nytt er bl.a. "Min side" der du får en oversikt over dine publikasjoner og prosjekt. Dette forutsetter at du, som bruker, kobler deg til din "person" i personregisteret. En annen ny funksjon er muligheten til å finne alle publikasjoner/prosjekt av én person. Det har tidligere vært vanskelig å skille to personer med likt navn fra hverandre, men nå har du mulighet til å slå opp akkurat den personen du ønsker, og det gir et mer presist søk.

Den viktigste nye funksjonen er muligheten til å importere og behandle ITAR-publikasjoner. Det er lagt opp til at superbrukere kan importere og godkjenne vitenskapelige publikasjoner for sin institusjon og dermed forenkle avleveringen av data til DBH. Dette bidrar også til å forenkle registreringen av publikasjoner, da de fleste vitenskapelige publikasjoner allerede vil finnes i ITAR og dermed kun trenger å importeres for å gjøres tilgjengelig og klare for avlevering.

Gamle ForskDok Registrering vil ennå være tilgjengelig, men vi vil i tiden som kommer fortsette å bygge ut funksjonaliteten i nye BIBSYS ForskDok slik at alt som finnes i den gamle versjonen også blir å finne i den nye. Når vi har oppnådd dette, vil vi la nye BIBSYS ForskDok overta helt for den

gamle. I planene inngår funksjoner for sletting av registreringer, en oppgradering av logg-systemet, pålogging via FEIDE, en oppgradering av søkefunksjoner og rapportmulighetene (statistikk etc.) samt en kompetansedatabase som en del av BIBSYS ForskDok.

Sverre Magnus Joki

Litt statistikk fra BIBSYS Meldingssystem

BIBSYS Meldingssystem har vært i bruk siden mars 2003 og ser vi på antall meldinger registrert pr. år, viser dette en økende tendens. I slutten av november i år ble melding nr 1000 i 2005 registrert. Når dette skrives er det registrert 1035 meldinger i 2005. Ser vi på antallet registrerte meldinger i perioden 2003-2005, viser dette følgende utvikling:

- 2003: 565 meldinger
(Meldingssystemet ble ikke tatt i bruk før i mars dette året.)
- 2004: 766 meldinger
- 2005: 1035 (pr. 2005-12-08)

I 2005 har vi ferdigbehandlet 1072 meldinger. Ved første øyekast kan det derfor se ut som om vi har ferdigbehandlet alle meldingene registrert i 2005, men det er dessverre ikke tilfellet. En del av de meldingene som er ferdigbehandlet i 2005 ble registrert i tidligere år, slik at av årets nye meldinger er 655 ferdigbehandlet.

Det kan ellers nevnes at av årets 1072 ferdigbehandlede meldinger, utgjør meldingene fra de seks universitetsbibliotekene litt over tredjeparten, dvs. 379 meldinger.

Vi ser også en del eksempler på at ett og samme problem blir meldt flere ganger av forskjellige brukere, uavhengig av

hverandre. I slike tilfeller ønsker vi at dere i stedet prioriterer eller legger inn kommentarer på den eksisterende meldingen framfor å melde samme problem på nytt.

Meldingssystemet lider dessverre fortsatt av noen ”barnesykdommer”. Å fjerne disse og utvide funksjonaliteten i Meldingssystemet er en av våre prioriterte oppgaver for 2006.

Gunvald Strømme

Lånekortet – status etter to måneders drift

Etter at Lånekortet ble satt i generell drift over hele Norge i oktober, har ca 80 bibliotek utstedt slike kort. Nesten dobbelt så mange har akseptert slike kort, og enda flere har bestilt kort uten å ta det i bruk.

Av BIBSYS-bibliotekene er det 9 utlanssteder som har utstedt kort. Dette er fordelt på 6 bibliotek. Høgskolen i Østfold har registrert klart flest, i form av studentkort. Ellers har også Høgskolen i Gjøvik og Betanien diakonale høyskole registrert mange. Så langt kan det se ut som om løsningen fungerer greit både for BIBSYS-bibliotek og andre bibliotek.

At ikke flere BIBSYS-bibliotek har tatt dette i bruk ennå, er ikke overraskende. Løsningen var mer etterspurt blant folkebibliotekene enn blant BIBSYS-bibliotekene, og en omlegging krever uansett sin tid. Vi håper

likevel at også BIBSYS-bibliotekene ser fordelene av å tilby lånerne en én-kortsløsning og tilpasser sine opplegg for det, både ved at studentkort får støtte for fellesfunksjon og ved at Lånekortet tilbys andre lånere. Som en del av prosjektet vil det bli laget plakater og brosjyremateriell for Lånekortet og det vil bli markedsført ved annonser i bibliotektidsskrifter.

For detaljer om hvem og hvordan løsningen er tatt i bruk, se nettsiden:

<http://fl.lanekortet.no/laanekort/statistikk.php>

Hvis noen kommer med Lånekortet til ditt bibliotek

Siden en del bibliotek ikke har satt seg inn i hvordan Lånekortet fungerer, gir vi følgende korte tips:

Dersom noen kommer til ditt bibliotek for å la seg registrere med Lånekortet (utstedt annet sted), velger du bare LTReg og PF12 LTKop. Da hentes adresseinformasjon automatisk fra annet BIBSYS-bibliotek eller fra det sentrale nasjonale registeret for lånekort. Lånekortet skal fungere på alle BIBSYS-bibliotek. Dersom informasjonen hentes fra det sentrale registeret, må du be låneren om å oppgi fødselsnummer på nytt.

Se også vår nettside om Lånekortet:

<http://www.bibsys.no/webmnytt/felles-laanekort-oppstart.html>

Erling Fossan

Nytt(ig) fra BIBSYS

Brukerstøtte

Hvorfor får jeg feil låneoversikt når jeg bruker FEIDE-pålogging?

Vi har fått en del henvendelser om personlige låntakere ved BIBSYS-bibliotek som ikke får fram korrekt låneoversikt når de logger på via FEIDE. For eksempel at låntakere ved HiO logger på med brukernavn og passord ved HiO, men får opp låneoversikt og mulighet for å fornye lån de har ved UBO.

Ved FEIDE-pålogging benytter du samme brukernavn og passord som når du logger på nettverket ved din institusjon. Du blir identifisert gjennom fødselsnummeret ditt. Når du logger på BIBSYS Ask via FEIDE, fungerer fødselsnummeret ditt som en kobling mellom brukernavn/passord ved din institusjon og låntakerID i BIBSYS Biblioteksystem. Dersom du har flere låntakerID-er (for eksempel en ved HiO og en ved UBO) som alle inneholder samme fødselsnummer, kan det skje en feilkobling. Foreløpig kan slike feilkoblinger kun unngås ved at en og samme person kun har en låntakerID med fødselsnummer.

På kort sikt er løsningen å logge på med låntakerID og passord. Alternativet er å få slettet gamle låntakerID'er som du ikke trenger. BIBSYS vil forbedre FEIDE-pålogging slik at du får fram korrekte data selv om du har låntakerID

ved flere BIBSYS-bibliotek.

Hege Johannesen

Registrering (og korig) av samiske poster i Bibliotekbasen

Siden Samisk spesialbibliotek nå er blitt deltaker i BIBSYS-samarbeidet er det på sin plass å minne om dette:

Samiske tegn skal ikke lenger registreres med de gamle skiftkodene. For eksempel bør en tittel som *Dás áiggun čuožžut* registreres slik den faktisk er skrevet og ikke som *D#/as #/aiggun #vcuo#vz#vzut*.

Siden samiske tegn ikke fins på norsk pc-tastatur kreves det en spesiell teknisk løsning for å kunne registrere slike tegn direkte. Denne løsningen er tatt i bruk både av Samisk høgskole og Samisk spesialbibliotek. Vi oppfordrer andre som registrerer samiske poster om å ta i bruk denne løsningen. Kontakt BIBSYS Brukerstøtte for veiledning.

NB! Poster som er registrert med samiske tegn vil for en bruker uten samisk tastaturløsning fortone seg som feilregistrering i katalogskjermen (etter *korig* og *korik*). Det er da viktig at man avstår fra å rette tegn i posten som kan fortone seg underlige.

Jan Erik Koføed

Påmelding til Det 70. norske bibliotekmøte

Det 70. norske bibliotekmøte, BIBSYS Brukermøte og Norsk Bibliotekforenings landsmøte arrangeres i Trondheim i tidsrommet 22. – 25. mars 2006. Påmelding av møtedeltagere og utstillere kan denne gang kun skje via elektronisk påmeldingsskjema som er tilgjengelig på bibliotekmøtets nettside:

www.bibliotekmote.no

Merk påmeldingsfristen 20. januar 2006.

Hege Johannesen

Spørreundersøkelse for BIBSYS Emneportal

I forbindelse med evalueringen av BIBSYS Emneportal vil BIBSYS over nyttår gjennomføre en spørreundersøkelse. Vi ønsker å få tilbakemeldinger både fra bibliotekene og fra sluttbrukerne. Derfor kommer vi til å sende ut spørreskjema til et utvalg sluttbrukere, til alle bibliotekene og til fagredaksjonene. Spørsmålene vil dreie seg om inntrykk og bruk av BIBSYS Emneportal, innholdet og organiseringen av arbeidet rundt dette.

Ingvild Kongsbakk

Sluttrapporter fra prosjekter

BIBSYS har i 2004 og 2005 gjennomført flere prosjekter med midler fra ABM-utvikling over Norsk Digitalt Bibliotek-programmet. De fleste av disse er nå avsluttet. Sluttrapporter fra to av prosjektene er tilgjengelige på BIBSYS nettsted.

Arkivering av utenlandske e-ressuser :

http://www.bibsys.no/dokumenter/rapporter/prosjektrapport_arkivering.pdf

Bruk av emnekart i biblioteksystem:

http://www.bibsys.no/aktivitet/E6/prosjektrapport_v1.pdf

BIBSYS på vidda

Duottar leabbá duoddar duohkin - Vidde seg bak vidde strekker, slik lyder andre strofe i Samefolkets sang³. I forrige nummer var BIBSYS ute på bærtur så den naturlige oppfølgeren må da være å ta en tur til Finnmarksvidda.

Sametingbygningen

I 2005 bestemte Sametinget at Samisk spesialbibliotek skulle slutte seg til BIBSYS-samarbeidet. Dette er en

³ *Sámi soga lávlla* ble skrevet av Isak Saba i 1906. Saba var første same som ble valgt inn på Stortinget (1906-1909). Sangen ble vedtatt som samenes felles nasjonalsang i 1986.

hendelse vi er stolte av. Samisk spesialbibliotek er et viktig og spennende bibliotek. Det er Sametingets forvaltningsbibliotek og de har landets største samling av bøker og annet materiell på samisk språk og om samiske forhold. Samlingene består av over 35.000 bind i tillegg til video, lydbøker, musikkinnspillinger, mikrofilmer, språkkurs, tidsskrifter og aviser.

Undertegnede hadde fornøyelsen av å besøke Samisk spesialbibliotek i Karasjok i slutten av november. Riktignok ble vi litt skuffet når gradestokken nektet å krype særlig under null. Det lange ullundertøyet fikk ligge i fred, og vi kunne ikke sende skremmende kulde-rapporter til de som ventet der hjemme.

Biblioteket

Alt dette var glemt når vi kom fram til den flotte Sametingsbygningen. Den er vanskelig å beskrive med ord, så vi tok fotoapparatet til hjelp. Det første som møter deg når du kommer inn er biblioteket. Det er plassert midt i bygningen og understreker den

betydningen Sametinget ser i biblioteket.

Vi ble godt mottatt av de tre ansatte ved biblioteket: Liv Inger Lindi (leder), Eva Ditt Donat og Heidi Reinholdtsen. Et hovedmål med besøket var å få installert en teknisk løsning for samisk tastatur på PCene i biblioteket. Dette skjedde i samarbeid med IT-avdelingens Geir Kåby.

Samisk tastatur i BIBSYS er en spesiell utfordring for BIBSYS. Det skal fungere sammen med UNICODE i nye programmer (som BIBSYS Ask) og eldre løsninger som de telnet-baserte registreringsprogrammene. Det trengs derfor en spesiell løsning. Denne fikk vi greit på plass, men så oppdaget vi at den dessverre hadde en ubehagelig bivirkning: epost-programmet (Outlook) sluttet å virke! Da følte vi at vi var både "ute på bærtur" og "langt ut på vidda".

Heldigvis har det blitt en løsning for e-posten, og biblioteket er nå i full gang med registrering. BIBSYS vil arbeide videre med bedre tegnsettløsninger for de eldre programmene, og de nye vil som kjent bruke standardløsninger (basert på UNICODE) som ikke krever spesialprogramvare.

Siden vi nå har både Samisk høyskole og Samisk spesialbibliotek som deltakere i BIBSYS-samarbeidet blir det lettere å prioritere løsninger for samisk. Disse løsningene vil også komme de andre til gode ved at løsningene bygger på generell flerspråklighet og universielt tegnsett (UNICODE). Dette gjør det enklere å støtte andre "fremmedspråklige" tegn i produktene.

BIBSYS egen lille prins

Vi i BIBSYS er stolte av å kunne presentere-, ikke det første bildet - heller ikke det andre eller tredje, men et bilde av våre egen lille prins:

Sverre Magnus er (som sin lille navnebror) født i Oslo i desember, men trådte sine barne- og ungdomssko i Vadsø. Sverre Magnus fyller 29 år i disse dager, og har vokst seg til å bli en blid, trivelig og kunnskapsrik gutt, som alle vi i BIBSYS setter stor pris på.

Kolleger i BIBSYS

